

Nr 318

Av herr Carlsson, Eric, m. fl., om sänkt folkpensionsålder.

(Lika lydande med motion nr 385 i Andra kammaren)

Ordinarie pensionsålder är sedan 1914 67 år. För statstjänstemän och tjänstemän inom det enskilda näringslivet är motsvarande ålder emellertid som regel 65 år och ibland lägre. Som allmän regel gäller alltså att de kroppsarbetande grupperna har en högre pensionsålder än tjänstemän med ett i fysiskt avseende lättare arbete. Enligt vår mening bör denna ordning förändras.

Motioner om utredning av frågan om sänkt pensionsålder har tidigare behandlats av riksdagen. I motionen om detta till 1963 års riksdag krävdes samtidigt utredning av frågan om folkpensionernas höjning efter 1968. Beträffande den sistnämnda frågan har till 1964 års riksdag uttalats att utredning i god tid före 1968 skall ske om dessa frågor.

Beträffande sänkning av pensionsåldern kvarstår kravet på utredning även om man tar i beaktande de ändringar, som genomförts beträffande möjlighet till förtida uttag av folkpension och allmänna tilläggspension. Faktum kvarstår att för den stora allmänheten kan en pensionering med nuvarande ordning *inte* ske före 67 års ålder utan att detta väsentligt reducerar pensionsbeloppen.

Särskilt för vissa grupper med tungt kroppsarbete torde den nu gällande pensionsåldern kunna sägas vara för hög. Detta har också visat sig i ett mycket stort antal ansökningar om förtidspension i kommuner, där befolkningen i huvudsak är sysselsatt i näringar som t. ex. järn- och gruvindustri, jord- och skogsbruk samt fiske. Erfarenheten visar även att för många kvinnor är den nuvarande pensionsåldern alltför hög. Men även i övrigt anser vi att en sänkning av pensionsåldern skulle vara angelägen. Detta kan sägas inte minst med hänsyn till det inom arbetslivet numera högt uppdrivna tempot, vilket givetvis är särskilt påfrestande för äldre människor. Likaså torde en sänkt pensionsålder kunna motiveras med kraven på möjlighet att ta ut en del av standardstegringen i form av ökad fritid. För de människor som har huvuddelen av sitt arbetsliv bakom sig kan den standardstegring som ligger i ökad fritid inte tas ut på annat sätt än genom en tidigare pensionering.

En tidigare lagd pensionsålder hänger givetvis nära samman med samhällets arbetskraftssituation. Det är ofrånkomligt att, när man diskuterar

den frågan, konsekvenserna för arbetsmarknaden kommer in i bilden. Mot en tidigare pensionsålder talar den stigande medellivslängden samt att kroppsarbetet i dag kanske inte inom alla yrken är fullt så påfrestande i fysiskt avseende som det tidigare var. Likaså har mot en sådan reform anförts de höga kostnader den skulle medföra för det allmänna. Vad gäller den ökade medellivslängden måste dock sägas att den kan påverka frågan om pensionsåldern i en ännu relativt avlägsen framtid men inte nu. Dagens problem gäller pensionsåldern för *nu* yrkesverksamma 50- och 60-åringar. Vad gäller de eventuella mindre fysiska påfrestningarna i arbetet torde de mer än väl uppvägas av ökade påfrestningar i psykiskt avseende till följd av det numera långt hårdare arbetstempot.

I kostnadsfrågan slutligen måste man naturligtvis avväga vilken pensionsålder som med hänsyn till arbetslivets krav och påfrestningar är den lämpliga. Hänsyn måste också tagas till att det som regel är de, som tidigast gått ut i arbetslivet, som får vänta längst på sin pensionering. Rättviseskäl talar också för, att standardstegringen i form av lägre pensionsålder kommer dem till del, som nu har 67 år som pensionsålder.

Enligt vår mening är frågan om en sänkt pensionsålder av sådan angelägenhetsgrad att den måste tas upp till förnyad omprövning. Denna omprövning bör ske i nära anknytning till den utredning som kommer att bereda frågan om folkpensionerna efter 1968. Dock har problemet med sänkt pensionsålder så nära samband med frågan om arbetstidens längd att det finns skäl för att frågan hänskjuts till 1963 års arbetstidskommitté. Om så sker måste givetvis ett nära samarbete förekomma med den utredning som skall bereda frågan om folkpensioneringen efter 1968 och som vi förutsätter kommer att tillsättas i en nära framtid.

Med hänvisning till ovanstående hemställer vi,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om parlamentarisk utredning av frågan om sänkt folkpensionsålder.

Stockholm den 26 januari 1965

Eric Carlsson

Ivan Svanström

Harald Pettersson

Axel Kristiansson

Elvy Olsson

Axel Wikberg